

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 364:369

JEL Classification: E240

*Башнянин Г.І.,
д-р екон. наук, проф., зав. кафедри теоретичної
та прикладної економіки,
Львівський торговельно-економічний університет;
Паласевич М.Б.,
канд. екон. наук, доц., доц. кафедри
економіки та менеджменту,
Свінцов О.М.,
д-р екон. наук, проф., проф. кафедри
економіки та менеджменту,
Дрогобицький державний педагогічний
університет ім. Івана Франка*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Зайнятість населення є одним з найважливіших показників, які характеризують стан ринку праці України. У зв'язку із значним зниженням попиту на робочу силу важливо забезпечити реальні стимули для роботодавців щодо створення робочих місць, удосконалити підходи щодо регулювання сфери зайнятості та змінювати законодавство, яке регулює це питання. Тому надзвичайно важливим для України є досвід високорозвинених країн у вирішенні цього питання. Особливої уваги вимагає дослідження проблем захисту від безробіття в промислово розвинених країнах, зокрема система соціального страхування від безробіття, яка передбачає використання різних механізмів та засобів забезпечення безробітних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські вчені присвятили свої роботи комплексному теоретичному та практичному вивченню питань організації працевлаштування в контексті адаптації економіки до ринкових відносин. Зокрема, цю проблему було висвітлено у роботах таких учених, як: С. І. Бандур, В. В. Близнюк, В. С. Васильченко, О. В. Волков, І. Ф. Гнибіденко, М. І. Долішній, К. В. Зайцева, С. П. Калініна, Ю. М. Краснов, О. В. Крушельницька, О. О. Кучинська, Е. М. Лібанова, О. Ю. Лебединська, М. М. Матюха, В. М. Новікова, В. В. Онікієнко, В. М. Петюх, В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, А. А. Чухно, М. В. Шаленко, Л. С. Шевченко.

Проте, незважаючи на велику кількість наукових досліджень, аналіз шляхів подолання безробіття на сучасному етапі реформування економіки України залишається актуальним та спонукає до подальших наукових і практичних розробок.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз політики зайнятості в Україні та вивчення зарубіжного досвіду у цій галузі, а також, на основі досліджень, надання рекомендацій щодо вдосконалення політики зайнятості в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У даний час в розвинених країнах існують чотири основні моделі ринку праці та стимулювання зайнятості, а саме: американська, японська, шведська та європейська.

Так, для американської моделі ринку праці характерною ознакою є децентралізація робочої сили. Особливістю є також те, що підприємства займаються питаннями підвищення кваліфікації лише для специфічних робіт. З метою зменшення безробіття дана модель припускає створення робочих місць з низькою продуктивністю для значної частини працездатних громадян, які мають, відповідно, і низькі доходи.

В японській моделі можна виділити такі характерні особливості: створення профспілок безпосередньо на підприємствах, у компаніях, а не на рівні галузей; система довічного найму; визначення ставки заробітної плати залежно від стажу роботи, віку, складу родини. Так, зайнятість працівників від початку трудової діяльності до пенсійного віку базується, як правило, на трудових відносинах, заснованих на «довічному найманні». Це гарантує працівникам роботу протягом усього

активного життєвого циклу. В той же час, в Японії існує порядок примусового звільнення персоналу за віком (система граничного віку). Більше 90% японських фірм використовують такі системи. При цьому переважна більшість японських фірм установлює примусовий вік звільнення персоналу – 60 років. Отож, японська модель забезпечує гарантії працевлаштування працівників протягом всього працездатного періоду життя, збільшуючи всі види допомоги, залежно насамперед від стажу служби [6].

Одночасно у Японії проблема «майбутнього зайнятості» дуже схожа на проблему скорочення населення, зниження народжуваності та старіння. Аналіз ряду досліджень певною мірою показує існування такої проблеми у майбутньому та вказує на очевидні необхідні заходи для її вирішення [18].

Стосовно шведської моделі, яку застосовують в основному скандинавські країни, то варто зазначити, що вона відрізняється активною політикою в сфері зайнятості, зокрема перевага віддається професійному навчанню та підвищенню кваліфікації. Дана модель орієнтується на забезпечення зайнятості всієї робочої сили шляхом створення робочих місць у державному секторі із середніми, задовільними умовами праці й оплати.

У Великобританії особлива увага приділяється стимулюванню самозайнятості населення, розвитку малого та середнього бізнесу. Тим часом, в Іспанії для боротьби з безробіттям було створено систему професійного навчання та перепідготовки молоді.

Загалом правова політика ЄС полягає у збільшенні стандартів життя, розвитку стандартів зайнятості, конвенції функцій ЄС та права на працю, передбачену Європейською соціальною хартією [17].

На відміну від європейських країн, соціальна політика США менш спрямована на створення добробуту в країні. Населення в меншій мірі охоплюється програмами соціального захисту, соціальною політикою в цілому та політикою зайнятості; зокрема, пріоритетними є особисті зусилля кожної людини щодо забезпечення добробуту. Характерною рисою системи соціального забезпечення США є широке розмаїття місцевих норм та правил у разі відсутності національної координації, інтеграції приватних благодійних та комерційних інтересів. Державний апарат характеризується децентралізацією влади [1; 2]. Одночасно заробітна плата має потенціал для особистої реалізації та колективного інноваційного розвитку [16, с. 50].

Здійснюючи аналіз політики зайнятості України, слід насамперед зазначити, що показники рівня безробіття України, що наведені у табл. 1, свідчать про те, що за період з 2000-2008 рр. спостерігалось значне падіння рівня безробіття (з 12,4% до 6,9%), а після 2009 року – знову зменшення цього макроекономічного показника від 9,6% у 2009 році до 7,7% у 2013 році та наступне його підвищення до 9,9% у 2017 році. Однією з основних причин такої тенденції можна вважати світові економічні кризи, які здійснили значний вплив на рівень зайнятості в Україні, а також податково-бюджетну і грошово-кредитну політики; рівень інфляції; зменшення обсягів промислового та сільськогосподарського виробництва; зниження припливу прямих іноземних інвестицій та інвестиційної активності та інші екологічні, демографічні і соціальні фактори [13].

Таблиця 1

Рівень безробіття в Україні у 2000–2017 рр.

Рік	Всього населення, тис.	Економічно активне населення, тис.	Зайняте населення, тис.	Безробітне населення, тис.	Рівень безробіття, %
2000	48923,2	21150,7	18520,7	2630,0	12,4
2001	48457,1	20893,6	18453,3	2440,3	11,7
2002	48003,5	20669,5	18540,9	2128,6	10,3
2003	47622,4	20618,1	18624,1	1994,0	9,7
2004	47280,8	20582,5	18694,3	1888,2	9,2
2005	46929,5	20481,7	18886,5	1595,2	7,8
2006	46646,0	20545,9	19032,2	1513,7	7,4
2007	46372,7	20606,2	19189,5	1416,7	6,9
2008	46143,7	20675,7	19251,7	1424,0	6,9
2009	45962,9	20321,6	18365,0	1956,6	9,6
2010	45778,5	20220,7	18436,5	1784,2	8,8
2011	45633,6	20247,9	18516,2	1731,7	8,6
2012	45553,0	20393,5	18736,9	1656,6	8,1
2013	45426,2	20478,2	18901,8	1576,4	7,7
2014	42928,9	19035,2	17188,1	1847,1	9,7
2015	42760,5	17396,0	15742,0	1654,0	9,5
2016	42584,5	17303,6	15626,1	1677,5	9,7
2017	42386,4	17193,2	15495,9	1697,3	9,9

Джерело: [11]

Аналіз ринку праці України дозволяє стверджувати про зменшення рівня економічної активності та рівня зайнятості населення, збільшення рівня безробіття, наявність диспропорції між попитом на робочу силу та її пропозицією, зменшення навантаження зареєстрованих безробітних на одне вільне робоче місце, що пояснюється високими темпами трудової міграції, зниженням реальної заробітної плати. Варто запропонувати деякі напрями реформування ринку праці: вдосконалення системи оплати праці; створення сприятливого інвестиційного клімату; збільшення попиту на робочу силу; удосконалення нормативно-правового та податкового регулювання законодавства у напрямі розвитку підприємництва [9].

Щодо ринку праці першого півріччя 2018 року, то хоча упродовж цього періоду можна спостерігати стабілізацію, причиною чого є економічне зростання, рівень безробіття в Україні все ще залишається високим, а попит на спеціалістів зовсім не відповідає пропозиції. Так, вперше з 2013 року спостерігається зростання чисельності зайнятого населення: у першому кварталі 2018 року кількість працюючих осіб у країні збільшилась на 149 тисяч. Якщо за цей же період 2017-го частка зайнятого населення становила 55,2%, то зараз – 55,9%. Однак рівень безробіття в Україні все ще залишається високим та складає 9,7%, тоді як в країнах ЄС – 7,4%.

Також можна проаналізувати рівень зайнятості населення за регіонами у 2018 році (табл. 2). Найвищий рівень безробіття серед осіб працездатного віку зафіксований у Луганській (17,8%) та Донецькій (15,0%) областях. Ще у 15 регіонах рівень безробіття перевищував середній показник по Україні. Найменший рівень безробіття спостерігається у Харківській та Київській областях, де його рівень не зріс вище 7% [12].

Таблиця 2

Рівень зайнятості населення за регіонами у 2018 році¹

Регіон	Січень–березень		Січень–червень	
	усього, у віці 15-70 років	з них працездатного віку	усього, у віці 15-70 років	з них працездатного віку
Україна	55,9	64,7	56,8	65,6
Вінницька	56,1	65,2	56,8	66,1
Волинська	48,6	55,7	49,3	56,9
Дніпропетровська	58,5	68,8	58,7	69,0
Донецька	49,7	59,1	49,9	59,4
Житомирська	53,7	61,0	56,2	63,9
Закарпатська	54,0	60,9	54,6	61,5
Запорізька	55,8	65,9	56,8	66,7
Івано-Франківська	54,2	59,3	54,6	59,8
Київська	58,6	68,9	58,8	69,1
Кіровоградська	53,9	63,1	54,5	63,7
Луганська	55,2	63,6	56,6	65,4
Львівська	55,9	64,8	56,4	65,4
Миколаївська	57,8	67,4	58,1	67,9
Одеська	56,0	66,0	56,7	66,5
Полтавська	54,4	64,3	54,6	64,8
Рівненська	55,8	60,5	56,6	61,5
Сумська	54,5	64,1	57,2	66,1
Тернопільська	50,3	57,9	52,0	60,0
Харківська	60,5	71,1	61,5	72,1
Херсонська	55,5	66,1	56,8	67,5
Хмельницька	53,7	61,9	55,5	64,4
Черкаська	56,0	67,0	57,4	68,6
Чернівецька	55,9	57,5	57,4	59,1
Чернігівська	55,3	65,4	56,8	67,0
м. Київ	61,3	67,9	62,3	68,8

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях

Джерело: [11]

Для порівняння: в I кварталі 2018 року у країнах ЄС-28 безробітних серед економічно активного населення налічувалося 18,3 млн. осіб. Рівень безробіття склав 7,4% та зменшився на 0,9% порівняно з I кварталом 2017 року. Найвищий рівень безробіття серед країн ЄС-28 зафіксовано у Греції (21,2%), найнижчий – у Чехії (2,4%). Щодо США та Японії, то у цих країнах рівень безробіття у 2018 році серед економічно активного населення складає 4,3% та 2,5% відповідно [11].

Отже, насамперед значний потенціал щодо створення робочих місць зокрема полягає у реалізації інфраструктурних проєктів; розвитку аграрної галузі; підтримці ІТ-сектору; запровадженні моніторингу потреб ринку праці. Запровадження таких заходів дасть змогу покращити ситуацію зайнятості на національному ринку праці, що сприятиме покращенню економічного та соціального рівня розвитку суспільства [14].

Для того, щоб з'ясувати нові підходи до використання зарубіжного досвіду щодо проблеми зайнятості, необхідно, насамперед, знайти вирішення широкого кола питань цієї проблеми для їх використання в Україні [7]. Подальша реалізація ефективної системи політики зайнятості в цій галузі повинна зосереджуватися на наступних компонентах: визначення цільових сегментів, представлених на ринку праці; встановлення пріоритетів регулювання зайнятості для кожної сегментної групи; формування цільових навчальних програм; розвиток центрів економічного зростання з урахуванням освіти та зайнятості населення; здійснення додаткового моніторингу на ринку праці; забезпечення розвитку державних структур, вирішення питань обміну інформацією, експертиза законопроектів, обговорення адміністративних рішень та громадських ініціатив [15].

Значна роль у трансформації сучасного світового ринку праці – це поширення нестандартних форм зайнятості (використання тимчасових працівників, зайнятих на підставі вторинної зайнятості, дистанційна зайнятість, праця за контрактом) [3]. Зростання попиту на нестандартні форми вимагає вдосконалення міжнародної правової та регуляторної бази регулювання нестандартних форм зайнятості в контексті трансформації міжнародного ринку праці [10].

Подальших досліджень також потребує можливість використання іноземного досвіду у регулюванні нестандартних форм зайнятості, із створенням сприятливих умов для іноземних інвесторів [8]. Проте проблема впровадження нестандартних форм та видів зайнятості переважно охоплюється в контексті забезпечення економічної активності населення та регулювання ринку праці [4]. Таким чином, з використанням закордонного досвіду необхідно запровадити контракти з регулювання зайнятості, що дозволить створити сприятливі умови для залучення іноземних інвесторів [5].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, можемо сказати, що в контексті аналізу зарубіжного досвіду регулювання зайнятості населення, насамперед шведської, європейської, американської та японської моделей, основними методами подолання безробіття та впливу на рівень зайнятості є: активна та збалансована політика зайнятості; забезпечення відповідності структури попиту та пропозиції; розробка програм професійної підготовки та перепідготовки безробітних; розвиток системи соціального забезпечення. Реалізація таких заходів, а також орієнтація на світовий досвід, на нашу думку, сприятимуть подоланню наслідків економічної кризи, покращать умови для розвитку робочої сили України та дозволять сформувати систему заходів, що мають бути здійснені задля комплексного подолання безробіття.

Бібліографічний список

1. Безусий В.В. До вивчення закордонного досвіду в сфері забезпечення зайнятості населення. *Форум права*. 2010. № 4. С. 54-57. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10bvzzn.pdf> (дата звернення: 10.11.2018).
2. Буда Т.Й. Запозичення позитивного світового досвіду вирішення проблем зайнятості молоді в Україні. *Інноваційна економіка*. 2013. № 4[42]. С. 161-165.
3. Давидюк Л.П. Нестандартні форми зайнятості в системі трансформації міжнародного ринку праці. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 20. С. 30-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_20_6 (дата звернення: 10.11.2018).
4. Дощенко А.В. Розвиток дистанційної зайнятості як складова трансформації соціально-трудової сфери. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2014. № 4. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2014_4_6 (дата звернення: 10.11.2018).
5. Дяків О.П. Сучасні особливості трансформації форм зайнятості в регіоні та перспективи їх розвитку. *Соціально-трудова відносина: теорія та практика*. 2014. № 1. С. 252-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvtp_2014_1_42 (дата звернення: 12.11.2018).
6. Зайнятість, праця та соціальний захист населення: вітчизняний та зарубіжний досвід / За ред. Т.М. Кір'яна. Київ, 2017. 245 с.
7. Ільч Л.М. Інноваційна модель зайнятості: сутність, характерні ознаки та передумови становлення в Україні. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2015. № 2. С. 13-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2015_2_4 (дата звернення: 12.11.2018).

8. Каленюк І.С. Новітні тенденції у сфері зайнятості в Україні. *Чернігівський науковий часопис Чернігівського державного інституту економіки і управління. Сер. 1: Економіка і управління.* 2012. № 1. С. 168-172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chnch_ekon_2012_1_23 (дата звернення: 11.11.2018).
9. Кваша О.С. Ринок праці в Україні: аналіз сучасного стану та перспективи розвитку. *Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання.* 2018. Вип. 22. С. 1074-1079. URL: <http://global-national.in.ua/issue-22-2018/30-vipusk-22-kviten-2018-r/4051-kvasha-o-s-rinok-pratsi-v-ukrajini-analiz-suchasnogo-stanu-ta-perspektivi-rozvitku> (дата звернення: 13.11.2018).
10. Курсон К.І. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості населення та можливості його використання в Україні. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління.* 2013. Вип. 4. С. 276-284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2013_4_36 (дата звернення: 13.11.2018).
11. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analytics/68> (дата звернення: 12.11.2018).
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 13.11.2018).
13. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 13.11.2018).
14. Харчук С.А., Пенькна І.С. Безробіття як одне з глобальних проблем світу та напрямки його подолання. *Економіка та держава.* 2016. № 7. С. 71-76. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3562&i=12> (дата звернення: 14.11.2018).
15. Чорна Л.О. Концепція регіональної політики зайнятості населення. *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання.* 2012. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_6_7 (дата звернення: 14.11.2018).
16. Colin C.W., Lapeyre F. Dependent self-employment: Trends, challenges and policy responses in the EU Employment Policy Department. *Employment Working Paper.* 2017. 228. 61 p. URL: www.ilo.org/employment/Whatwedo/Publications/working-papers (last accessed: 10.11.2018).
17. Fita-Ortega F. Labour Market Segmentation in Spain: Is Legislation Leading to a Reduction in Duality? *Spanish Labour Law and Employment Relations Journal.* 2016. 5 (1-2). pp. 4-18.
18. 岩本晃一, 田上悠太. 人工知能AI 等が雇用に与える影響 ; 日本の実態1. *独立行政法人経済産業研究所.* 2018. 5. 56 ページ. 利用可能な : <https://www.rieti.go.jp/jp/publications/pdp/18p009.pdf> (дата звернення: 12.11.2018).

References

1. Bezusyi, V.V. (2010), "To foreign experience studying in the field of employment of the population", *Forum prava*, no. 4, pp. 54-57, available at: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10bvzzn.pdf> (access date November 10, 2018).
2. Buda, T.Y. (2013), "Borrowing of positive world experience in solving the problems of youth employment in Ukraine", *Innovatsiina ekonomika*, no. 4[42], pp. 161-165.
3. Davydiuk, L.P. (2015), "Non-standard forms of employment in the system of transformation of the international labor market", *Ekonomichnyy analiz*, Vol. 20, pp. 30-34, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_20_6 (access date November 10, 2018).
4. Doshchenko, A.V. (2014), "Development of distance employment as a component of the transformation of the social and labor sphere", *Rynok pratsi ta zainiatist naseleennia*, no. 4, pp. 21-25, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2014_4_6 (access date November 10, 2018).
5. Diakiv, O.P. (2014), "Modern features of the employment forms transformation in the region and prospects for their development", *Sotsialno-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka*, no. 1, pp. 252-259, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2014_1_42 (access date November 12, 2018).
6. Kirian, T.M. (2017), *Zainiatist, pratsia ta sotsialnyi zakhyst naseleennia: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid* [Employment, labor and social protection of the population: domestic and foreign experience], Kyiv, Ukraine, 245 p.
7. Ilich, L.M. (2015), "Innovative employment model: essence, characteristic features and preconditions of formation in Ukraine", *Rynok pratsi ta zainiatist naseleennia*, no. 2, pp. 13-17, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2015_2_4 (access date November 12, 2018).
8. Kaleniuk, I.S. (2012), "Recent trends in employment in Ukraine", *Chernihivskiyi naukovyi chasopys Chernihivskoho derzhavnoho instytutu ekonomiky i upravlinnia. Ser. 1: Ekonomika i upravlinnia*, no. 1, pp. 168-172, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chnch_ekon_2012_1_23 (access date November 11, 2018).
9. Kvascha, O.S. (2018), "Labor market in Ukraine: analysis of the current state and prospects of development", *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky: elektronne nauкове fakhove vydannia*, Iss. 22, pp. 1074-1079, available at: <http://global-national.in.ua/issue-22-2018/30-vipusk-22-kviten-2018-r/4051-kvasha-o-s-rinok-pratsi-v-ukrajini-analiz-suchasnogo-stanu-ta-perspektivi-rozvitku> (access date November 13, 2018).

10. Kurson, K.I. (2013), "Foreign experience in population employment regulating and the possibilities of its using in Ukraine", *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Seriya: Upravlinnia*, Iss. 4, pp. 276-284, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2013_4_36 (access date November 13, 2018).
11. *Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby zainiatosti Ukrainy* [Official site of the State Employment Service of Ukraine], available at: <https://www.dcz.gov.ua/analytics/68> (access date November 12, 2018).
12. *Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy* [Official site of the State Statistics Service of Ukraine], available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (access date November 13, 2018).
13. *Ofitsiyni sait Natsionalnoho banku Ukrainy* [Official site of the National Bank of Ukraine], available at: <http://www.bank.gov.ua> (access date November 13, 2018).
14. Kharchuk, S.A. and Penkna, I.S. (2016), "Unemployment as one of the global problems of the world and the ways of it's overcoming.", *Ekonomika ta derzhava*, no. 7, pp. 71-76, available at: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3562&i=12> (access date November 14, 2018).
15. Chorna, L.O. (2012), "Concept of regional employment policy", *Efektivna ekonomika: elektronne naukove fakhove vydannia*, no. 6, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_6_7 (access date November 14, 2018).
16. Colin, C.W. and Lapeyre, F. (2017), "Dependent self-employment: Trends, challenges and policy responses in the EU Employment Policy Department", *Employment Working Paper*, no. 228, 61 p., available at: www.ilo.org/employment/Whatwedo/Publications/working-papers (access date November 10, 2018).
17. Fita-Ortega, F. (2016), "Labour Market Segmentation in Spain: Is Legislation Leading to a Reduction in Duality?", *Spanish Labour Law and Employment Relations Journal*, no. 5 (1-2), pp. 4-18.
18. Ivamoto, K. and Tahami, Yu. (2018), "The Influence of Artificial Intelligence II, etc. on employment, the actual situation of Japan 1", *Natsionalnyi instytut ekonomiky, torhivli ta promyslovosti*, no. 5, 56 p., URL: <https://www.rieti.go.jp/jp/publications/> (access date November 12, 2018).

Башнянин Г.І., Паласевич М.Б., Свінцов О.М. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Мета. Проаналізувати політику зайнятості в Україні та вивчити зарубіжний досвід у цій галузі, а також, на основі досліджень, надати рекомендації щодо вдосконалення політики зайнятості в Україні.

Методика дослідження. У процесі дослідження застосовувалися загальнонаукові і специфічні методи пізнання. Теоретичну, методологічну та інформаційну основу проведення досліджень склали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань аналізу політики зайнятості. З метою забезпечення достовірності та обґрунтованості одержаних результатів дослідження, для вирішення поставлених завдань використовувалися такі методи: індукції та дедукції – при проведенні теоретичних узагальнень, висновків; метод аналогій – при порівнянні зарубіжного досвіду політики зайнятості; економіко-статистичний метод – при аналізі макроекономічної політики України; ретроспективний аналіз, який визначає політику зайнятості; методи системного аналізу та узагальнення.

Результати. Розкрито зміст і структуру політики зайнятості держави. Доведено доцільність формування системи реалізації завдань політики зайнятості України на основі іноземного досвіду у цій сфері.

Наукова новизна. Дістав подальшого розвитку теоретичний і практичний аналіз політики зайнятості України, зокрема розкрито зміст політики зайнятості держави у взаємозв'язку із запровадженням заходів, які дадуть змогу покращити ситуацію зайнятості на національному ринку праці, що сприятиме побудові нової соціально орієнтованої моделі регулювання ринку праці, покращенню соціальної сфери України й економічного та соціального рівня розвитку суспільства загалом.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані державними органами, які професійно займаються політикою зайнятості в країні, а також при розробці програмних документів стосовно вдосконалення політики зайнятості в Україні.

Ключові слова: безробіття, ринок праці, підприємницька діяльність, конкурентна робоча сила, Європейська стратегія зайнятості, рівень безробіття, моделі ринку праці.

Bashnianyn H.I., Palasevych M.B., Svintsov O.M. INTERNATIONAL EXPERIENCE OF REGULATION OF EMPLOYMENT AND POSSIBILITY OF ITS USE IN UKRAINE

Purpose. The aim of the article is to analyze the employment policy in Ukraine and study foreign experience in this area, as well as, on the basis of research, give recommendations on improving the employment policy in Ukraine.

Methodology of research. General scientific and specific methods of cognition are used in the process of research. Theoretical, methodological and informational basis for conducting researches are made by scientists of domestic and foreign scientists on the issues of employment policy analysis. The following methods are used to solve the problems in order to ensure the reliability and validity of the results of the research: induction and deduction – during theoretical generalizations, conclusions; the method of analogies – when comparing the foreign experience of employment policy; economic and statistical method – in the analysis of macroeconomic policy of Ukraine; a retrospective analysis that determines the employment policy; methods of system analysis and generalization.

Findings. The content and structure of the state employment policy is revealed. The expediency of forming a system for implementing the employment policy of Ukraine based on foreign experience in this area has been proved.

Originality. The theoretical and practical analysis of the employment policy of Ukraine has been further developed, in particular, the content of the state employment policy is disclosed in conjunction with the introduction of measures that will improve the employment situation in the national labour market, which will contribute to the

construction of a new socially oriented model of labour market regulation, improvement of the social sphere in Ukraine and the economic and social level of development of society as a whole.

Practical value. The results of the study can be used by state authorities professionally engaged in employment policy in the country, as well as in the development of policy documents on improving the employment policy in Ukraine.

Key words: unemployment, labour market, entrepreneurial activity, competitive labour force, European employment strategy, unemployment rate, labour market model.

Башнянин Г.И., Паласевич Н.Б., Свинцов А.Н. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ РЕГУЛИРОВАНИЯ ЗАНЯТОСТИ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Цель. Проанализировать политику занятости в Украине и изучить зарубежный опыт в этой области, а также, на основе исследований, дать рекомендации по совершенствованию политики занятости в Украине.

Методика исследования. В процессе исследования применялись общенаучные и специфические методы познания. Теоретическую, методологическую и информационную основу проведения исследований составили научные труды отечественных и зарубежных ученых по вопросам анализа политики занятости. В целях обеспечения достоверности и обоснованности полученных результатов исследования, для решения поставленных задач использовались следующие методы: индукции и дедукции – при проведении теоретических обобщений, выводов; метод аналогий – при сравнении зарубежного опыта политики занятости; экономико-статистический метод – при анализе макроэкономической политики Украины; ретроспективный анализ, определяющий политику занятости; методы системного анализа и обобщения.

Результаты. Раскрыто содержание и структуру политики занятости государства. Доказана целесообразность формирования сферы для реализации задач занятости политики Украины на основе иностранного опыта в этой сфере.

Научная новизна. Получил дальнейшее развитие теоретический и практический анализ политики занятости Украины, в частности раскрыто содержание политики занятости государства во взаимосвязи с введением мер, которые позволят улучшить ситуацию занятости на национальном рынке труда, что будет способствовать построению новой социально ориентированной модели регулирования рынка труда, улучшению социальной сферы Украины и экономического и социального уровня развития общества в целом.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы государственными органами, которые профессионально занимаются политикой занятости в стране, а также при разработке программных документов по совершенствованию политики занятости в Украине.

Ключевые слова: безработица, рынок труда, предпринимательская деятельность, конкурентная рабочая сила, Европейская стратегия занятости, уровень безработицы, модели рынка труда.